

Den Haag

060

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan: de Gemeenteraad

Datum

30 oktober 2018

Onderwerp

Afdoening motie Actieplan 1001 kritische dagen

Ons kenmerk

BOW/2018.64

RIS298982

Contactpersoon

Marianne Beijleveld

Dienst

Onderwijs, Cultuur en Welzijn

Afdeling

Productgroep Jeugd

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

marianne.beijleveld@denhaag.nl

Uw raad heeft tijdens de bespreking van het voorstel van het college inzake het Beleidsplan Jeugd 2018-2020 (RIS298573) op 25 januari 2018 de door het raadslid de heer Grinwis ingediende motie 'Actieplan 1001 kritische dagen' (RIS 298982) aangenomen.

De motie luidt als volgt:

Constaterende dat,

enkele organisaties waaronder het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) een manifest hebben uitgebracht getiteld 1001 kritieke dagen, waarin wordt betoogd dat de eerste 1001 dagen van een kind (van conceptie tot 2 jaar) cruciaal zijn voor een gezonde ontwikkeling van een kind;

overwegende dat,

- uit onderzoek blijkt dat van alle 1,5 jarigen zo'n 18% sociaal-emotionele problemen heeft, terwijl uit onderzoek van GGZ Nederland naar actieve zorgtrajecten onder kinderen tussen de 0-17 jaar blijkt dat slechts 0,3% van de kinderen tussen 0-5 jaar in aanraking kwam met tweedelijnsjeugd-ggz;*
- de ervaringen in de jeugdsector zijn dat ouders vaak pas met hulpvragen komen als hun kind drie jaar of ouder is en negatieve interactiepatronen dan al zijn ingeslepen;*

van mening dat,

we er alles aan moeten doen om (zeer) jonge kinderen zo goed en zo (mentaal) gezond mogelijk te laten opgroeien en hierbij de eerste 1001 kritische dagen cruciaal zijn;

verzoekt het college,

om in 2018 in samenwerking met verloskundigen, kraamhulp, CJG's en andere betrokkenen, een actieplan op te stellen om de preventieketen en vroegsignalering verder te versterken.

Het college heeft kennis genomen van het manifest '1001 kritieke dagen'. De huidige Haagse Aanpak perinatale Gezondheid (HAPG) biedt een goede basis en netwerk om in lijn van de 1001 kritische dagen haar aanpak te verbreden waardoor meer Haagse kinderen gezonder starten en zich beter kunnen ontwikkelen. Deze ontwikkeling past naadloos bij de ambities uit het coalitieakkoord om stevig

in te zetten op preventie en vroegsignalering en het Haagse jeugdbeleid: "In samenwerking met partijen in de stad zorgen dat alle kinderen zich gezond en veilig kunnen ontwikkelen en hun talenten ontplooien" Daarnaast ligt het in lijn van het landelijke preventieprogramma "Kansrijke Start" wat als doel heeft dat meer kinderen gezond worden geboren.

Sinds 2012 werken de GGD Haaglanden en het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) samen met verloskundigen, gynaecologen, kraamorganisaties aan de gezamenlijke ambitie om de perinatale sterfte in Den Haag te verminderen. Het is verbonden aan het wetenschappelijk onderzoeksprogramma Healthy Pregnancy 4 all waarmee toegang ontstond tot de data van het landelijke Perined en daarmee inzicht in de Haagse situatie.

Bij de start in 2012 was de perinatale sterfte in Den Haag 1,4‰ hoger dan landelijk. In 2009-2014 is dit verschil gedaald naar 0,9‰.

De Haagse aanpak perinatale gezondheid is succesvol als samenwerkingsverband van partners in de publieke gezondheidszorg en geboortezorg. Sinds de start:

- maken de beroepsgroepen werkafspraken met oog voor sociaal maatschappelijke elementen;
- gebruiken zij een wetenschappelijk onderbouwd signaleringsinstrument;
- signaleren verloskundigen eerder kwetsbare zwangere vrouwen en brengen hen in contact met het CJG;
- start het CJG zo nodig voor de geboorte met extra ondersteuning als Stevig Ouderschap en of MIM;
- daarnaast wordt zo nodig verwezen naar de Babymoederinterventie van de Jutters.

Deze activiteiten worden gedurende dit college gecontinueerd.

Het nationale programma "Kansrijke start" omvat een aantal actielijnen. Per actielijn geven we aan wat er al gebeurt en waar we meer op gaan investeren. Dit zullen we betrekken bij de extra middelen die in het coalitieakkoord zijn uitgetrokken om een extra impuls te geven aan het preventief werken.

1. Betrouwbare informatie voor (aanstaande) ouders

Het CJG draagt zorg voor betrouwbare informatie over opvoeden – en opgroeien zowel via de website, sociale media, tijdens de consulten bij de jeugdarts of jeugdverpleegkundige en via themabijeenkomsten in de wijk.

2. Kinderwensspreekuur

Haagse ouders kunnen terecht bij de huisarts en verloskundige over een kinderwens en wat nodig is voor een gezonde zwangerschap. Bij een tweede kind geeft de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) informatie en advies over een gezonde zwangerschap. In 2019 onderzoeken we met de JGZ de mogelijkheid om bij het contactmoment van 6 maanden met ouders een eventuele nieuwe kinderwens te bespreken, dan wel de mogelijkheid om een kinderwens spreekuur in het CJG in te richten.

3. Groepsgesprekken met zwangeren - Centering pregnancy (Samen zwanger)

In den Haag zijn een aantal verloskundige praktijken gestart met deze vorm van groepsverloskundige zorg. Steeds meer zwangere vrouwen en met name de hoogopgeleide vrouwen zijn hierdoor beter geïnformeerd en hun netwerk is sterker geworden. De kwetsbare / laagopgeleide zwangere vrouwen maken (nog) weinig gebruik hiervan. Met ZonMw subsidie onderzoeken we waarom Haagse vrouwen met een niet-westerse achtergrond geen gebruik maken van Centering pregnancy en hoe het gebruik ervan door deze groep bevorderd kan worden. Daarnaast willen we als vervolg op de verloskundige zorg in 2019 vanuit het CJG een pilot te starten met Centering Parenting (groepsconsulten jeugdgezondheidszorg).

4. Nu Niet Zwanger

In 2019 willen we in samenwerking met de Centrum Gezonde seksualiteit (GGD Haaglanden), Veilig Verder Thuis teams (CJG), gynaecologen en verloskundigen een groep kwetsbare vrouwen bereiken en begeleiden opdat zij hun kinderwens uitstellen totdat de omstandigheden (zoals verslaving e.d.) zijn verbeterd en een gezonde zwangerschap en start voor het kind en de moeder mogelijk is.

5. Sneller hulp door prenataal huisbezoek

In Den Haag is de werkwijze dat op verzoek van verloskundigen het CJG waar nodig al voor de geboorte start met een huisbezoek. Zo nodig wordt het gevolgd met extra ondersteuning als Stevig Ouderschap en of "Moeders Informeren Moeders" (MIM). Deze werkwijze wordt ook in 2019 gecontinueerd en het gebruik gemonitord. In 2019 wordt gekeken hoe deze aanpak verbreed zou kunnen worden.

6. Ouderschap en opvoeden in zwangerschaps cursussen

Het CJG biedt een scala aan zwangerschaps cursussen en informatiebijeenkomsten aan. Thema's als hechting en ouderschap zijn als speerpunt opgenomen in hun jaarplan. In het afgelopen jaar is echter ook een daling zichtbaar in het gebruik van cursussen. Soms vergoeden de zorgverzekeraars zwangerschaps cursussen, mensen kiezen soms voor particulier aanbod. Vanuit het oogpunt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het aanbieden van prenataal en opvoed ondersteunend aanbod wordt dit vanuit het CJG gecontinueerd. Het aanbod krijgt afhankelijk van een vraag uit stadsdeel of groep flexibel vorm en is te vinden op de CJG website waarop mensen zich ook kunnen inschrijven. Daarbij wordt intensief samengewerkt met partners in de wijk zoals scholen, welzijnswerk en vrijwilligersorganisaties. Het gebruik en ervaren nut wordt gemonitord.

7. Samenwerken rond gezond opgroeien en opvoeden.

De samenwerking tussen de publieke gezondheidszorg en de (medische) geboortezorg zetten we voort. We gaan preventie en zorg beter op elkaar af stemmen, op de behoeften van een stadsdeel en de mensen die het aangaan. We beogen de gezondheidsvaardigheden bij kwetsbare vrouwen te vergroten. Het omvat lichte opvoedondersteuning vanuit de CJG's, ondersteuning aan kwetsbare ouders met aanbod, zoals Stevig ouderschap, de babymoederinterventie en of een MIM maatje. Het vraagt ook een sterkere verbinding met het sociale domein zoals de sociale wijkzorg teams, huisartsen, servicepunten en (zelf)organisaties. Dat laatste ook voor doelgroepgerichte voorlichting aan risicogroepen waar onder vluchtelingen, statushouders, Midden en Oost-Europeanen, Hindoestanen, licht verstandelijk beperkten en laaggeletterden.

8. Monitoring evaluatie en beleidsadvisering

Den Haag monitort de perinatale sterfte door gebruik te maken van onder andere de landelijke gegevens van Perined. Perined is een organisatie die de geboortezorg in Nederland ondersteunt onder andere door dataverzameling en onderzoek. De resultaten rondom perinatale sterfte komen terug in de gezondheidsmonitor en de resultaten rond gezonde start komen terug in de jaarlijkse voortgangsrapportage Jeugd.

Het college beschouwt de motie hiermee als afgedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Peter Hennephof

Pauline Krikke